

ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

Członek Zarządu
Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

991100/0230-65/2019/LJ
UNP: 2019-00337239

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L. dz.

Data wpływu 7.06.2019r.

Warszawa, dnia 6 czerwca 2019 r.

Do druku nr 3487

Pan

Adam Podgórski

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

W odpowiedzi na pismo z dnia 13 maja 2019 r., znak: GMS-WP-173-107/19, dotyczące poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, przekazuję w załączeniu stanowisko Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, przygotowane przez Departament Legislacyjno-Prawny, w oparciu o opinie odpowiednich departamentów merytorycznych.

Z wyrazami szacunku

CZŁONEK ZARZĄDU

[Podpis]
Grzegorz Dąbrowski

991100/0230-65/2019/LJ

UNP: 2019-00337239

Stanowisko Zakładu Ubezpieczeń Społecznych do poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych

1. Propozycja zawarta w projektowanej ustawie zmierza do zniesienia w stosunku do osób prowadzących pozarolniczą działalność obowiązku ubezpieczeń emerytalnego i rentowych, przy jednoczesnym utrzymaniu obowiązkowego ubezpieczenia wypadkowego i wprowadzeniu obowiązkowego ubezpieczenia chorobowego.
Należy zauważyć, że wprowadzenie ubezpieczeń chorobowego i wypadkowego jako „samoistnych” stoi w sprzeczności z jedną z podstawowych zasad systemu ubezpieczeń społecznych, zgodnie z którą warunkiem podlegania tym ubezpieczeniom jest równoczesne podleganie ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym. Ponadto zaproponowana zmiana, znosząca w stosunku do osób prowadzących pozarolniczą działalność, obowiązek ubezpieczeń emerytalnego i rentowych, jednocześnie rozszerza ten obowiązek na ubezpieczenie chorobowe. W obecnym stanie prawnym ubezpieczenie chorobowe dla osób prowadzących pozarolniczą działalność jest zawsze dobrowolne. Dla takiego rozwiązania trudno jest znaleźć uzasadnienie.
2. Zniesienie obowiązku ubezpieczeń emerytalnego i rentowych osób prowadzących pozarolniczą działalność wpłynie negatywnie na wysokość świadczeń emerytalno-rentowych tej grupy osób, a w niektórych przypadkach także na brak prawa do tych świadczeń. Należy wskazać, że już obecnie świadczenia te są niższe od świadczeń dla innych grup ubezpieczonych z uwagi na niską minimalną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe. Należy również pamiętać o tym, że świadczenie emerytalne jest wypłacane dopiero po osiągnięciu wieku emerytalnego, więc motywacja do dobrowolnego przystąpienia do ubezpieczeń emerytalnego i rentowych przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność, jako przyszłych beneficjentów systemu, może być odkładana w czasie. Ponadto trzeba mieć na uwadze, że jeśli okres dobrowolnego objęcia ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi przekracza 10 lat, nie obowiązuje gwarancja wypłaty minimalnego świadczenia, w przypadku, gdy stan własnego konta ubezpieczonego nie będzie go zapewniał (art. 10 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych).

3. W projekcie nie przewidziano wszystkich koniecznych zmian w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych, będących konsekwencją proponowanych regulacji, w tym w szczególności w art. 9 – regulującym zbiegi tytułów ubezpieczeń emerytalnego i rentowych osób prowadzących działalność oraz współpracujących, w art. 11 i art. 12 – regulujących zasady podlegania ubezpieczeniom chorobowemu i wypadkowemu, w art. 16 – dotyczącym finansowania składek, w art. 18, art. 18a, art. 18aa, art. 18c, art. 20 – dotyczącym podstawy wymiaru składek, tj. braku uregulowania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia chorobowe i wypadkowe i uchylenia przepisów regulujących podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz w art. 36 – dotyczącym zgłaszania do ubezpieczeń.
4. Z projektu wynika, że nadal będą podlegać ubezpieczeniom społecznym na dotychczasowych zasadach osoby współpracujące z osobami korzystającymi z „ulgi na start”, nie dokonano uchylenia w art. 6 w ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych pkt 5a. Takie zróżnicowanie ochrony ubezpieczeniowej osób współpracujących, pozostałe osoby współpracujące nie będą podlegać ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, budzi wątpliwości pod kątem zgodności z art. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, wprowadzającym zasadę równego traktowania, która dotyczy również zasad podlegania ubezpieczeniom społecznym.
Równocześnie należy wskazać na brak spójności w projektowanych przepisach w zakresie osób współpracujących. Pozostawiono bowiem w brzmieniu dotychczasowym przepis art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w zakresie osób współpracujących ze zleceniobiorcami, który stoi w sprzeczności z projektowanym art. 13a pkt 2, w którym uregulowany jest okres podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom chorobowemu i wypadkowemu osób współpracujących, w tym również ze zleceniobiorcami. Natomiast uchylenie w całości art. 13 pkt 5 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych skutkuje brakiem uregulowania okresu podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym przez osoby współpracujące ze zleceniobiorcami. Z uzasadnienia nie wynika, aby intencją wnioskodawcy była zmiana schematu podlegania ubezpieczeniom wszystkich osób współpracujących.
5. Nie wprowadzono koniecznych zmian w art. 3 pkt 4 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, w zakresie definicji przychodu przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru zasiłków przysługujących osobom, których dotyczy projektowana zmiana.
6. W zakresie ograniczeń do świadczeń należy mieć na uwadze także fakt, że konsekwencją niepodlegania ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym będzie brak opłacania składki na Fundusz Pracy, a w konsekwencji brak ochrony na wypadek utraty pracy.

7. Budzi wątpliwości uzasadnienie projektu ustawy co do korzyści dla nowych i drobnych przedsiębiorców i *start-up*. W obecnym stanie prawnym przewidziane są dla tych podmiotów ulgi w opłacaniu składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (art. 18a, art. 18aa i 18c ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 18 ust. 1 ustawy – Prawo przedsiębiorców). Gdyby zaś proponowane zmiany weszły w życie, przedsiębiorca chcący uzyskać ochronę ubezpieczeniową w zakresie ubezpieczeń emerytalnego i rentowych opłacałby składki od podstawy wynoszącej nie mniej niż minimalne wynagrodzenie. Ponadto należy zauważyć, że wskazana w uzasadnieniu kwota „obowiązkowych składek na ZUS” opłacanych obecnie przez przedsiębiorców, tj. 1316,97 zł, zawiera również składkę na ubezpieczenie zdrowotne.

Jednocześnie należy zauważyć, że projektowane zmiany wymagają dostosowania do wprowadzanych zmian aplikacji interakcyjnych Kompleksowego Systemu Informatycznego ZUS oraz modyfikacji programu Płatnik i ePłatnik. Niezbędne będzie zastosowanie co najmniej 12 – miesięcznego okresu *vacatio legis*.

WICEDYREKTOR
Departamentu Legislacyjno-Prawnego

mgr Elżbieta Fazińska